

tet, der overhovedet kunde lægges ind i en Opgørelse, der skulde komme til Rigsdagen, i Virkeligheden var alt for optimistisk.

Det er ejendommeligt at høre, at den højtærede Handelsminister, som nu skal fremsætte dette Lovforslag, begrundet det med, at der synes at være en vis Tvivl om, at den Statsgaranti, som fandtes i den tidligere Lov, var tilstrækkelig solid og omfattende. Det synes, som om den højtærede Handelsminister ikke har lagt Mærke til, at der nu foreligger et Tab, der nærmer sig — for at sige et mildt Tal — 100 Mill. Kr. mere, end der forelaa i September Maaned, da den sidste Lov blev vedtaget. Jeg skulde dog tro, at hvis der ikke netop var konstateret dette mægtige Tab ved Januar-Opgørelsen, vilde den højtærede Handelsminister ikke have fundet sig foranlediget til nu at komme med dette Lovforslag. Men saa synes jeg ogsaa, at det er den højtærede Handelsministers Pligt at sige, hvorfor han kommer med denne Lov. Han kommer ikke med den, fordi der er Tvivl om, hvordan den gamle Lov skulde forstaas, for det vidste Gud og Hvermand, man kunde jo læse, men han maatte komme med denne Lov, fordi den gamle Lovs Regler aldrig nogen Sinde var tænkt anvendt overfor saa kolossale Tab, som her er Tale om. Derfor maa Regeringen, Ministeriet, nu komme med en ny Lov, fordi det viste sig, at de Forudsætninger og Beregninger, hvorunder den tidligere Lov blev givet, var ravgale. De Svindeltab, der er Tale om, er i Virkeligheden saa overmaade store, at det var umuligt at tænke sig at faa den Slags Tab dækket under den gamle Lov. Det er Aarsagen til, at Ministeriet har maattet komme med denne Lov, og det synes jeg ikke, man skal dække over med nogle tilsyneladende uskyldige Talemaader om, at den gamle Lov kunde misforstaas. Nej, den kunde ikke misforstaas, den var meget tydelig, men jeg vil gerne give Ministeriet Ret i, at det sikkert vilde have været umuligt senere at have faaet Rigsdagens Sanktion til, at denne Lov var blevet anvendt til at dække saa mægtige Underskud, som her var Tale om. Det er altsaa for at dække disse mægtige Underskud, at Ministeriet nu kommer med en ny Lov. Da den gamle Lov gjaldt, gik alting tilsyneladende meget godt, der var jo derved aabnet en Mulighed for, at Staten kunde garantere Laan fra Nationalbanken til Landmandsbanken, hvis saadanne var nødvendige, dog skulde

saadane Garanti have Tilslutning fra det saakaldte Bankudvalg, Rigsdagens Bankudvalg, som bestod af Medlemmer fra de forskellige Partier. Landmandsbanken fik straks et statsgaranteret Laan paa 40 Mill. Kr., men de 40 Mill. Kr. forsvandt atter fra Statens Garantimraade den Gang, da Landmandsbanken fik sine Aktiekapitalsforhold ordnet, idet de 40 Mill. Kr. da gik ind som Statens Aktiekapital. Saa gik der temmelig lang Tid, hvor der slet ikke var Tale om nogen effektiv Statsgaranti, idet Landmandsbanken ikke fik noget Laan i Nationalbanken; og hver Uge fik Bankudvalget Meddelelse om, at der ikke var trukket paa Statens Garanti. Vi blev naturligvis meget glade over saadanne Meddelelser, og vi var derfor heller ikke synderlig bange, da der blev fremsat Forslag om, at denne Garanti ikke mere som hidtil i hvert enkelt Tilfælde skulde have Udvalgets Sanktion, men at Udvalget paa Forhaand skulde give sin Sanktion, som dog naturligvis kunde trækkes tilbage, naar som helst Udvalget mente det rigtigt — en Sanktion, som skulde give Landmandsbanken en effektiv og direkte Statsgaranti, naar Laanet bare gik igennem Nationalbanken. Jeg tør ikke sige, om man paa det Tidspunkt havde en Forudanelse om, at der vilde komme et Tidspunkt, da man maatte trække saa betydelige Beløb, at man ikke turde forvente, at Udvalget vilde følge med. Jeg tør ikke sige det, men jeg tror, der er Grund til at spørge om det, for hvis Udvalget ikke havde givet carte blanche med Hensyn til Statsgaranti, saa vilde det neppe have været muligt under den Panik, der senere kom, at trække saa kraftigt paa Nationalbanken, som der nu er blevet. Jeg tror ikke, Udvalget vilde være gaaet med til det.

I Slutningen af Januar kom Panikken, saa skulde Landmandsbanken bruge en forfærdelig Masse Penge. I Løbet af ganske faa Dage trak den 25 Mill. Kr. paa Nationalbanken, som altsaa var dækket af Statsgaranti, og i Løbet af Gaarsdagen trak den 46 Mill. Kr., saaledes at den i Øjeblikket, saa vidt jeg har forstaaet, er oppe paa 71 Mill. Kr. Jeg kan tænke mig, men jeg ved det som sagt ikke, at man i visse Kredse har haft en Forudanelse om, at de Opgørelser, som var fremkommet, var ganske utilstrækkelige, og at der paa et eller andet Tidspunkt maatte ydes et overordentlig stort Beløb under Statsgaranti, og at man derfor lod dette Udvalg give carte blanche